

Prima instanță: Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău (jud: L. Holevițaia)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, A. Nogai, Vl. Brașoveanu)

DECIZIE

24 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători:

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Mariana Pitic
Nicolae Craiu
Oleg Sternioală

examinând recursurile declarate de Societatea cu Răspundere Limitată „Chișinău-Gaz”, prin intermediul reprezentantului Corina Tudor, și de Societatea pe Acțiuni „Moldovagaz”, prin intermediul reprezentantului Pavalache Lilia,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Derejovschi Serghei împotriva Societății pe Acțiuni “Moldovagaz”, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată “Chișinău-Gaz” privind anularea actelor, împotriva deciziei din 06 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La data de 17.09.2015, Derejovschi Serghei s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva SA “Moldovagaz”, intervenient accesoriu SRL “Chișinău-Gaz” privind anularea deciziei nr. 88 din 18 iunie 2015, emisă de SA “Moldovagaz”, recalcularea sumei serviciilor incluse în chitanța de plată din 25.06.2015, prin excluderea sumei de 25781,86 lei.

În motivarea cererii s-a indicat că, de către colaboratorii SA „Chișinău Gaz” la data de 04.06.2015 a fost efectuată demontarea echipamentului de măsurare (contor de gaz) pe motiv de verificare-cercetare periodică (de plan) a echipamentului de măsurare. Pe actul de măsurare reclamantul și-a aplicat semnătura, dar copia acestui act nu i-a fost înmănată.

Relatează că, la 29.06.2015, prin intermediul oficiului poștal a fost primită scrisoarea nr. 1740 din 11.06.2015 privind prezentarea lui Derejovschi Serghei la ședință de grup fixată pentru data de 17.06.2015, ora 13:30. La data menționată reclamantul a fost în imposibilitate de a se prezenta, deoarece s-a aflat în deplasare. Ulterior, reclamantul a primit decizia nr. 88 din 18.06.2015 privind încălcarea de către consumatorul final a clauzelor contractuale prin care s-a decis de a efectua calculul

consumului de gaze naturale prin metoda sistemului pașal pentru perioada de 12 luni cu înmânarea chitanței de plată în sumă de 25781,86 lei.

Susține că, nefiind de acord cu decizia nominalizată, la data de 14.07.2015 a expediat în adresa pârâtului cerere prealabilă în care și-a expus opinia referitor la decizia emisă de către SA „Moldovagaz”, solicitând anularea acesteia. La 25.08.2015 a fost recepționat răspunsul nr. D-128/15, în care s-a indicat că cererea prealabilă este neîntemeiată și nu există temei pentru a anula decizia nr. 88 din 18.06.2015.

Invocă că, decizia nr. 88 din 18 iunie 2015 este neîntemeiată, ilegală și pasibilă de a fi anulată din următoarele considerente: verificarea nemijlocită a contorului și a sigiliului acestuia, efectuarea expertizei s-a desfășurat în lipsa sa și fără înștiințarea despre ziua, ora și locul petrecerii acestei măsuri, din ce motiv expertiza invocată nu-i este opozabilă. Prin expertiza din 06.06.2015 nr. 359 nu a fost stabilită vinovăția reclamantului în privința valabilității sigiliului aplicat pe contor. Prin raportul tehnic - științific nr. 359 nu a fost stabilită o intervenție în însăși structura, mecanismul sau modalitatea de lucru a contorului ce ar indica asupra unei fraude sau a unui calcul greșit. Unicele persoane care au deservit și au avut acces tehnic la contorul dat, au fost colaboratorii SRL „Chișinău-Gaz” și SA „Moldovagaz”, responsabilitatea pentru aplicarea sigiliilor originale, aparținând anume acestora și nu consumatorului.

Prin hotărârea din 20 mai 2016 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău, cererea de chemare în judecată depusă de Derejovschi Serghei împotriva SA „Moldovagaz”, intervenient accesoriu SRL „Chișinău-Gaz” privind anularea actelor a fost admisă, fiind anulată decizia nr. 88 din 18.06.2015 și chitanța de plată din 25.06.2015 în sumă de 25781,86 lei, ca fiind emise cu încălcarea procedurii stabilite.

Prin decizia din 06 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, apelul depus de SRL „Chișinău-Gaz” și de SA „Moldovagaz” au fost respinse și menținută hotărârea din 20 mai 2016 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău.

La 21 martie 2017 SRL „Chișinău-Gaz”, prin intermediul reprezentantului Corina Tudor, a declarat recurs împotriva deciziei din 06 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea hotărârilor instanțelor judecătorești cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii înaintate de Derejovschi Serghei.

În motivarea recursului s-a invocat că, hotărârile judecătorești emise la caz sunt neîntemeiate, ilegale și pasibile de a fi casate, deoarece instanțele inferioare la examinarea pricinii nu au aplicat legea care trebuia a fi aplicată, au aplicat o lege care nu trebuia a fi aplicată, au interpretat în mod eronat legea.

Menționează că, instanțele de judecată în motivarea hotărârilor adoptate fac referire precum că actul de depistare a încălcării clauzelor contractuale este întocmit ilegal, deoarece actul dat nu a fost prezentat consumatorului, fapt ce contravine pct. 129 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale. În contextul dat, s-a reținut că instanțele inferioare neîntemeiat au ajuns la concluzia respectivă, deoarece actul de depistare a încălcării clauzelor contractuale și actul de control a echipamentului de măsurare sunt acte absolut diferite ca context și prevederile ce le reglementează la fel sunt diferite. Mai mult ca atât, prevederile pct. 129 al Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale stabilește că operatorul de rețea este obligat să transmită furnizorului o copie de pe actul de depistare a încălcării clauzelor contractuale în ziua întocmirii acestuia.

Precizează că, instanța de apel nu au luat în considerare că Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale nu prevede obligarea operatorului de rețea de a

informa consumatorul privind prezentarea la ședința de lucru. Deci, neprezentarea lui Derejovschi Serghei la ședința respectivă nu exclude examinarea materialelor și întocmirea actului de depistare a clauzelor contractuale, în contextul în care toate probele au indicat că de către consumatorul final au fost admise încălcări ale clauzelor contractuale. Astfel, se constată lipsit de temeinicie concluzia instanței precum că nu a fost respectată procedura de eliberare a actului administrativ, atâta timp cât invitarea consumatorului la ședința de lucru nu este parte a procedurii.

La 21 martie 2017 SA „Moldovagaz”, prin intermediul reprezentantului Pavalache Lilia, a declarat recurs împotriva deciziei din 06 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea hotărârilor instanțelor judecătorești cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat că, decizia contestată este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată, deoarece instanța de apel a interpretat eronat legea materială, ca rezultat al neconstatării și neelucidării corecte a circumstanțelor pricinii, care au o importanță pentru soluționarea justă a pricinii în fond.

Consideră că, instanța de apel a adoptat o decizie neîntemeiată, deoarece concluziile expuse în actul emis sunt în contradicție cu probele prezentate și anexate la materialele pricinii, care demonstrează cu certitudine că consumatorul final a încălcat clauzele contractuale.

Precizează recurentul că, o altă încălcare procedurală a instanței de apel este faptul că în motivarea deciziei nu s-a dezvăluit toate circumstanțele și argumentele prezentate pe parcursul examinării cauzei, fapt ce a dus la aprecierea arbitrară a probelor prezentate.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul împotriva deciziei se depune în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 06 decembrie 2016 și expediată în adresa participanților la proces la data de 23 ianuarie 2017, conform scrisorii de însoțire (f.d. 117).

Colegiul notează că recursurile declarate de SRL „Chișinău-Gaz”, prin intermediul reprezentantului Corina Tudor, și de SA „Moldovagaz”, prin intermediul reprezentantului Pavalache Lilia, sunt în termen, deoarece ambele recursuri au fost înregistrare la 21 martie 2017. (f.d. 118, 127)

Prin încheierea din 17 mai 2017 a Curții Supreme de Justiție s-au considerat admisibile recursurile declarate de SRL „Chișinău-Gaz”, prin intermediul reprezentantului Corina Tudor, și de SA „Moldovagaz”, prin intermediul reprezentantului Pavalache Lilia, împotriva deciziei din 06 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Analizând legalitatea actelor de dispoziție atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial

și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile întemeiate și care urmează a fi admise, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele pricinii rezultă că la 04 iunie 2015 colaboratorii operatorului de rețea - SRL „Chișinău-Gaz” au demontat echipamentul de măsurare de la locul de consum din str. Avicena nr. 18/1, mun. Chișinău pentru verificare - cercetare periodică (de plan) a echipamentului de măsurare. Acțiunile de verificare a locului de consum și demontarea echipamentului de măsurare au fost efectuate în prezența consumatorului Derejovschi Serghei, fapt confirmat prin semnătura aplicată de actul de demontare a echipamentului de măsurare datat cu 04 iunie 2015. Concomitent, pe actul respectiv s-a indicat că consumatorul este de acord ca constatarea tehnico - științifică să fie efectuată în lipsa sa. (f.d. 28)

La fel, s-a mai stabilit că, în urma examinării tehnico - științifice, prin raportul de constatare nr. 359 din 06 iunie 2015, întocmit de Centrul Independent de Expertize „Cexin”, s-a constatat faptul contrafacerii sigiliilor din plumb instalat la mecanismul de calcul al echipamentului de măsurare tip BK-G4T cu nr. 22222905-031-05-I, supus verificării.

În baza rezultatelor analizei tehnico – științifice nr. 359 din 06 iunie 2015, de către operatorul de rețea - SRL „Chișinău-Gaz”, la 17 iunie 2015, a fost întocmit actul de depistare a încălcării clauzelor contractuale, conform căruia s-a constatat contrafacerea sigiliului de la mecanismul de calcul. (f.d. 29)

Astfel, ca rezultat, SA „Moldovagaz” a emis decizia nr. 88 din 18 iunie 2015 privind încălcarea de către consumatorul final a clauzelor contractuale, iar ca concluzie s-a indicat că la echipamentul de măsurare tip BK-G4T cu nr. 22222905, sigiliul de uzină a fost înlăturat și ulterior instalat un sigiliu contrafăcut. (f.d. 5)

Iar, în temeiul acestei decizii a fost emisă chitanța de plată în numerar din 25 iunie 2015, pe numele lui Derejovschi Serghei, în sumă totală de 25781,86 lei (f.d. 6).

Derejovschi Serghei, nefiind de acord cu decizia nr. 88 din 18 iunie 2015 și cu chitanța de plată în numerar din 25 iunie 2015, le-a contestat în instanța de contencios administrativ, solicitând anularea deciziei emise de SA „Moldovagaz”, cu recalcularea sumei serviciilor incluse în chitanța de plată din 25 iunie 2015, prin excluderea sumei de 25781,86 lei.

Judecând cauza, atât instanța de fond, prin hotărârea din 20 mai 2016, cât și instanța de apel, prin decizia din 06 decembrie 2016, au ajuns la concluzia admiterii acțiunii și anulării deciziei emise de SA „Moldovagaz” nr. 88 din 18 iunie 2015 și a chitanței de plată din 25 iunie 2015 în sumă de 25781,86 lei, ca fiind emise cu încălcarea procedurii stabilite.

Întru susținerea concluziilor sale, instanțele judecătorești au reținut ca fiind întemeiate pretențiile lui Derejovschi Serghei cu privire la ilegalitatea deciziei emise de SA „Moldovagaz”, din motiv că la baza acesteia a stat actul de depistare a încălcării clauzelor contractuale, care a fost întocmit contrar prevederilor legii.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, a ajuns la concluzia că soluția dată de către

instanțele de judecată sunt pripite, deoarece instanțele au admis o examinare superficială și arbitrară a litigiului dedus judecătii și interpretării eronate a probatoriului administrat în cauză.

Colegiul relevă că instanța de apel expunând în decizia sa dispozițiile prevederilor pct. 121 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale, aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 415 din 25 mai 2011 a conchis precum că de către operatorul de rețea – SRL „Chișinău-Gaz” la întocmirea actului de depistare a încălcării clauzelor contractuale, act ce a stat la baza emiterii de SA „Moldovagaz” a deciziei contestate, i-au fost încălcate drepturile consumatorului final de a fi prezent și de a da explicații asupra cazului la ședința grupului de lucru stabilită pentru data de 17 iunie 2015.

Cu referire la ipoteza dată, Colegiul notează că, instanța de apel nu a luat în considerare faptul că prin scrisoarea nr. 1740 din 11 iunie 2015, SRL „Chișinău-Gaz” a informat reclamantul Derejovschi Serghei despre rezultatul expertizei tehnico-științifice efectuată la 06 iunie 2015 și a invitat reclamantul pentru a participa la ședința grupului de lucru cu privire la examinarea modalităților de încălcare a clauzelor contractuale de către consumatorul final, care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a volumului de gaze naturale consumat, stabilită pentru 17 iunie 2015, ora 13:30.

Totodată, consumatorul final a fost informat despre faptul că în cazul neprezentării acestuia la ședința grupului de lucru stabilită pentru data de 17 iunie 2015, materialele se vor examina în lipsa acestuia.

Însă, din materialul probator anexat rezultă că Derejovschi Serghei a recepționat scrisoarea nr. 1740 din 11 iunie 2015 expediată de SRL „Chișinău-Gaz” abia la 29 iunie 2015, deoarece s-a aflat într-o deplasare, fapt reținut atât de către reclamant în cererea de chemare în judecată, cât și de reprezentantul acestuia – avocatul Filipov Vadim în cadrul dezbaterilor judiciare.

Prin urmare, Colegiul menționează că recepționarea cu întârziere de către reclamant a înștiințării privind participarea sa la ședința grupului de lucru stabilită pentru 17 iunie 2015, nu-i poate fi imputată SA „Chișinău-Gaz”, deoarece nu există o anumită normă imperativă care ar stabili expres că operatorul de rețea este obligat de a amâna ședința grupului de lucru din motivul neprezentării consumatorului final, în condițiile când operatorul de rețea deține cumulul de materiale ce confirmă admiterea de către consumatorul final a încălcărilor contractuale.

Sub aspectul dat, se va reține ca relevante și argumentele recurențelor precum că la baza emiterii de către furnizor a deciziei nr. 88 din 18 iunie 2015 nu a stat doar actul de depistare a încălcărilor clauzelor contractuale, ci au fost examinate în ansamblu și alte materiale, așa cum ar fi: actul de demontare a echipamentului de măsurare din 04 iunie 2015, nota de serviciu, istoricul consumului de gaze naturale, raportul de constatare tehnico – științific din 06 iunie 2015.

Concomitent, Colegiul decelează că, Derejovschi Serghei contrasemnând actul de demontare a echipamentului de măsurare datat cu 04 iunie 2015 și dând acordul de a efectua expertiza tehnico - științifică în lipsa sa, urma să întreprindă măsuri de a se informa de rezultatele expertizei, iar în cazul dezacordului cu concluziile stabilite în raportul de expertiză, urma prin prisma prevederilor pct. 124 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale să solicite efectuarea constatării tehnico-

științifice repetate, ceea ce nu a făcut. Or, la materialele pricinii nu a fost anexată o astfel de solicitare.

Deci, este prematură ipoteza instanței de apel precum că procedura emiterii actului contestat a fost una viciată, iar drepturile garantate consumatorului final nu au fost respectate.

În aceste ordine de idei, Colegiul notează că la rejudecarea pricinii urmează a fi verificat și acest aspect prin prisma art. 119 Cod de procedură civilă în raport cu argumentele recurenților.

Colegiul mai indică că, instanțele de judecată au anulat decizia nr. 88 din 18.06.2015 ca fiind adoptată cu încălcarea procedurii, dar totodată nu au invocat nici o încălcare de procedură care ar fi fost comisă de către entitatea emitentă – SA „Moldovagaz” la adoptarea deciziei contestate.

Colegiul remarcă că procedura de adoptare a deciziei de către furnizorul de gaze naturale este reglementată de – pct.129/1, 129/2 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale, dar în hotărârile instanțelor de judecată nu există vreo referință la aceste norme și nu se indică care din acestea au fost încălcate la adoptarea deciziei contestate.

Instanțele de judecată s-au referit în exclusivitate la încălcarea procedurii de întocmire a actului de depistare a încălcării clauzelor contractuale, fără însă a lua în considerare că ultimul a fost întocmit de către o altă entitate – SRL „Chișinău gaz” și nici faptul că, actul de depistare a încălcării clauzelor contractuale nu a fost contestat de către reclamant odată cu decizia nr.88 din 18.06.2015 și respectiv este în vigoare.

Prin urmare, Colegiul reține ca fiind relevante argumentele recurenților precum că prin neexaminarea circumstanțelor formulate, instanța de apel a încălcat drepturile și interesele procedural-fundamentale ale recurenților, omisiuni care conduc la nerespectarea principiului unui proces echitabil consacrat de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, din perspectiva motivării unei hotărâri judecătorești, care este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei deferite spre soluționare.

De asemenea, Colegiul notează că din textul actelor de dispoziție ale instanțelor ierarhic inferioare se distinge că ambele instanțe s-au expus doar asupra încălcării de procedură la întocmirea actului de depistare a încălcărilor clauzelor contractuale ce a stat la baza emiterii deciziei nr. 88 din 18 iunie 2015, însă nu s-au expus asupra argumentelor recurenților precum că la constatarea încălcării clauzei contractuale încheiate cu consumatorul final au stat și alte probe care justifică acest fapt.

Respectiv, Colegiul reține că în decizia instanței de apel nu se distinge o analiză și asupra acestei circumstanțe, în condițiile când instanța avea obligația de a supune aprecierii prin prisma argumentelor și probelor prezentate de părți a constatării acțiunilor de fapt, dar nicidecum pe presupuneri.

În consecință, Colegiul, verificând conținutul hotărârii contestate, în raport cu materialele dosarului, argumentele invocate în recurs, conchide că instanța de apel s-a referit în mod declarativ la normele dreptului material pe care le-a considerat aplicabile speței, argumentele reclamantului pe care se întemeiază concluziile sale, fără să se expună asupra argumentelor părților formulate în cadrul judecării pricinii.

Or, în sensul principiului procesului echitabil, garantat de art. 6 CEDO, motivarea hotărârilor este o garanție pentru părți că cererile lor au fost analizate cu atenție și oferă posibilitatea exercitării controlului judiciar. Analiza pe care judecătorul o face în

legătură cu motivele de fapt și de drept care i-au format convingerea, în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, concisă și fermă, să aibă putere de convingere. Nemotivarea hotărârii sau o motivare necorespunzătoare vor atrage casarea ei.

În confirmarea ipotezei date, are relevanță și cauza *Suominen vs Finlanda*, în care s-a reținut că „... o funcție a unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult ca atât, o hotărâre motivată oferă părții posibilitatea să o conteste, precum și posibilitatea de a revedea decizia de către instanța de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public a administrării justiției”.

La rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează să verifice aspectele menționate *supra*, să se expună asupra fiecărei pretenții din acțiune, prin prisma temeiniciei acestora, să creeze condiții obiective pentru realizarea și exercitarea drepturilor procedurale și în dependență de probele pertinente administrate, rejudecând pricina, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

Având în vedere cele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că lacunele indicate *supra*, nu pot fi înlăturate la judecarea recursului, fapt pentru care recursul declarat Societatea cu Răspundere Limitată „Chișinău-Gaz”, prin intermediul reprezentantului Corina Tudor, și de Societatea pe Acțiuni „Moldovagaz”, prin intermediul reprezentantului Pavalache Lilia, împotriva deciziei din 06 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, urmează a fi admise, cu casarea deciziei contestate și remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

În conformitate cu prevederile art. 442, art. 444, art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admit recursurile declarate de Societatea cu Răspundere Limitată „Chișinău-Gaz”, prin intermediul reprezentantului Corina Tudor, și de Societatea pe Acțiuni „Moldovagaz”, prin intermediul reprezentantului Pavalache Lilia.

Se casează decizia din 06 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Derejovschi Serghei împotriva Societății pe Acțiuni “Moldovagaz”, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată “Chișinău-Gaz” privind anularea actelor, cu remiterea pricinii la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecători:

Maria Ghervas

Mariana Pitic

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală